

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора Національного
університету «Одеська політехніка»

від «11» 07 2022 р. № 17

ПОРЯДОК
реалізації права на академічну мобільність

Одеса – 2022

1. Цей Порядок розроблений відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2022 р. № 599).

2. Цей Порядок визначає цілі, завдання, порядок організації академічної мобільності, умови повернення до місця постійного навчання (роботи), виконання програм академічної мобільності, визнання та зарахування її результатів для здобувачів освіти (наукових ступенів), які навчаються в Одеській політехніці, а також її працівників.

3. Учасниками академічної мобільності відповідно до цього Порядку можуть бути:

громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового, наукового ступеня за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в Одеській політехніці і які на умовах і в порядку, визначених цим Порядком, беруть участь у програмі академічної мобільності в іноземному або іншому українському закладі освіти (науковій установі);

іноземці, особи без громадянства, які здобувають вищу освіту, науковий ступінь або працюють в іноземному закладі освіти або науковій установі і які на умовах і в порядку, визначених цим Порядком, беруть участь у програмі академічної мобільності в Одеській політехніці.

Цей Порядок не поширюється на:

осіб, тимчасово допущених до занять;

слухачів;

здобувачів освіти, які в установленому законодавством порядку оформили перерву в навчанні та перебувають в академічній відпустці;

здобувачів освіти (наукового ступеня), працівників Одеської політехніки, які направлені МОН за кордон на навчання, стажування, педагогічну, науково-педагогічну та наукову роботу на виконання міжнародних міждержавних та міжвідомчих договорів про співробітництво в галузі освіти та/або науки, міжнародних програм, проєктів.

4. Цілями академічної мобільності є:

інтеграція України в Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір;

обмін передовими практиками та досвідом у сферах освіти і науки;

модернізація системи освіти;

цифровізація навчання та управління;

підвищення якості освіти та ефективності наукових досліджень;

підвищення конкурентоспроможності освітньо-наукової спільноти України;

розвиток професійних навичок та особистісних якостей учасників академічної мобільності;

поглиблення співробітництва з міжнародними партнерами у сферах освіти й науки;

підтримка соціальних, економічних, культурних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

Завданнями учасників академічної мобільності є:

підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, професійної майстерності учасників академічної мобільності;

отримання міжнародного досвіду провадження викладацької, наукової, науково-технічної діяльності та доступу до європейської та світової дослідницької інфраструктури;

реалізація спільних наукових, науково-технічних та/або освітніх проєктів;

підвищення рівня володіння іноземними мовами;

популяризація української мови, культури, поглиблення знань про культуру інших країн.

5. Для реалізації права на академічну мобільність Одеська політехніка та іноземний заклад освіти (наукова установа) або інший український заклад освіти (наукова установа) укладають у письмовій або електронній формі договір між закладами-партнерами про виконання програми академічної мобільності (далі - партнерський договір).

Особа, яку відібрано відповідно до вимог цього Порядку для участі у програмі академічної мобільності, укладає з Одеською політехнікою договір академічної мобільності.

Право на академічну мобільність також може бути реалізоване українськими учасниками освітнього процесу, а також працівниками Одеської політехніки за власною ініціативою за умови позитивного рішення ректора, прийнятого на підставі подання та індивідуального запрошення від іноземного закладу освіти (наукової установи). Статус учасника академічної мобільності відповідно до цього Порядку така особа набуває з моменту прийняття рішення ректора. З цього моменту на таку особу поширюються всі права та обов'язки українського учасника, визначені цим Порядком, а на Одеську політехніку та заклад освіти (наукову установу), що надав запрошення, - всі права та обов'язки, визначені цим Порядком для закладів-партнерів, крім фінансування витрат українського учасника, що здійснюється відповідно до другого речення абзацу сьомого пункту 16 цього Порядку.

6. Академічна мобільність здобувачів освіти (наукового ступеня), а також педагогічних, науково-педагогічних, наукових, інших працівників Одеської політехніки поділяється на:

1) за місцем її реалізації:

внутрішню, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іншому українському закладі освіти (науковій установі), відмінному від місця постійного навчання (роботи);

міжнародну, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іноземному закладі освіти або іноземного учасника - в українському закладі освіти (науковій установі);

2) за сферою діяльності - на освітню та наукову;

3) за способом реалізації:

очно, що передбачає фізичне переміщення учасника академічної мобільності до закладу-партнера;

дистанційну, що передбачає інтерактивну взаємодію учасника академічної мобільності, що забезпечується використанням відповідних інформаційно-комунікаційних технологій;

змішану, що передбачає очно-дистанційну участь учасника академічної мобільності.

7. Освітня академічна мобільність за процедурою визнання результату програми академічної мобільності поділяється на:

кредитну, що передбачає навчання українського учасника в іноземному або українському (відмінному від постійного місця навчання) закладі-партнері або іноземного учасника в українському закладі-партнері з метою досягнення результатів навчання та/або відповідних компетентностей із/без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредити ЄКТС), що будуть визнані в Одеській політехніці (для українського учасника) або іноземному (для іноземного учасника) закладі-партнері постійного місця навчання;

ступеневу, що передбачає навчання українського учасника в іноземному або українському закладі-партнері або іноземного учасника в українському закладі-партнері за узгодженими між такими закладами освітніми (освітньо-професійними) програмами з метою здобуття певного рівня освіти, що дає такій особі право на отримання документа про вищу освіту в установленому законодавством порядку.

8. Формами академічної мобільності є:

1) для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь бакалавра, магістра:

навчання за освітніми (освітньо-професійними) програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності;

мовне стажування (удосконалення рівня практичного володіння іноземною мовою в певній професійній діяльності або галузі знань);

навчально-наукове стажування (діяльність, спрямована на набуття практичного досвіду на основі досліджень та формування нових професійних компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності в межах певної спеціальності/галузі знань);

наукове стажування;

практика (отримання досвіду професійної діяльності в галузі майбутньої, наявної, суміжної спеціальності під керівництвом працівників закладу освіти (наукової установи) з метою формування фахових компетентностей та навичок у реальних, у тому числі виробничих, умовах для прийняття самостійних рішень у практичній діяльності, опанування методами, формами організації та засобами праці в певній професійній діяльності або галузі знань);

інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать законодавству та відповідають вимогам, встановленим пунктом 9 цього Порядку;

2) для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками Одеської політехніки:

участь у програмах кредитної академічної мобільності учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії;

участь у спільних освітніх та/або наукових проєктах (діяльність у складі тимчасової проєктної групи, утвореної на певний строк для реалізації мети та виконання завдань певного освітнього або наукового проєкту за рахунок гранту, наданого закладам-партнерам);

викладання;

стажування;

наукове дослідження;

наукове стажування;

мовне стажування;

підвищення кваліфікації;

інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать законодавству.

9. Кількість кредитів ЄКТС та заходи контролю за кожним видом та формою академічної мобільності визначаються положенням про організацію освітнього процесу, затвердженим Одеською політехнікою в установленому законодавством порядку.

Інформація про участь здобувачів освіти у програмі академічної мобільності за відповідними формами академічної мобільності вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

10. Тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками Одеської політехніки, не може перевищувати двох років поспіль.

Для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь бакалавра, магістра, сукупна тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності не може перевищувати 50 відсотків тривалості нормативного строку навчання за відповідною освітньою (освітньо-науковою) програмою.

11. Під час реалізації здобувачем освіти права на академічну мобільність будь-якого виду та форми повинні виконуватися такі умови:

мета та завдання академічної мобільності відповідають навчальним цілям, орієнтованим на отримання таким здобувачем професійного досвіду в галузі майбутньої, наявної, суміжної спеціальності, професійних компетентностей та навичок;

навчання за програмою академічної мобільності здійснюється під керівництвом визначеного працівника Одеської політехніки за узгодженими освітніми (освітньо-професійними) програмами закладів-партнерів;

результати академічної мобільності визначаються у кредитах ЄКТС та/або відповідних компетентностях, результатах навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані Одеською політехнікою (для українського учасника) або іноземним закладом постійного місця навчання (для іноземного учасника);

під час реалізації здобувачем освіти права на академічну мобільність будь-якого виду чи форми, який навчається в Одеській політехніці на підставі державного (регіонального) замовлення, строк здобуття певного освітнього, освітньо-наукового рівня або наукового ступеня не повинен збільшуватися. У разі коли ця вимога не виконується (не може бути виконана), здобуття такою особою освітнього, освітньо-наукового/освітньо-творчого рівня або наукового ступеня після закінчення нормативного строку навчання здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

12. У договорі академічної мобільності, що укладається між особою, яку відібрано відповідно вимог цього Порядку для участі у програмі академічної мобільності, та Одеською політехнікою зазначаються:

реквізити паспорта громадянина України, документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, та довідки про присвоєння йому реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання

відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової карти платника податків та офіційно повідомили про це відповідному органу, що контролює та мають відмітку в паспорті);

мета, завдання, вид та форма, тривалість, строк (у разі потреби етапи); результати, яких очікується досягти; документ, що отримує учасник після завершення участі у програмі академічної мобільності; перелік та зміст освітніх компонентів, обсяг навчального навантаження, детальний опис оцінювання результатів та їх відображення в додатку до диплома (для освітньої академічної мобільності);

права та обов'язки сторін;

фінансові умови програми академічної мобільності, умови медичного забезпечення або медичного страхування;

строк, умови та порядок звітування під час або після повернення до українського закладу-партнера, визнання результатів академічної мобільності, а також заходи, що вживатимуться в разі недосягнення цілей академічної мобільності або невизнання її результатів;

порядок вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін) для освітньої академічної мобільності;

строк, умови та порядок ліквідації академічної заборгованості, у тому числі в закладі-партнері;

порядок внесення змін до договору академічної мобільності;

інші умови, необхідні для забезпечення досягнення результатів академічної мобільності.

Договір академічної мобільності, що укладається під час реалізації будь-якого виду чи форми академічної мобільності українським учасником, який навчається на підставі державного (регіонального) замовлення, в обов'язковому порядку повинен містити вимогу щодо незбільшення строку здобуття відповідного освітнього, освітньо-наукового рівня або наукового ступеня та в разі невиконання цієї вимоги - продовження строку здобуття освіти такою особою понад нормативний для такого освітнього, освітньо-наукового рівня або наукового ступеня за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

У разі коли український учасник є неповнолітньою особою, договір академічної мобільності укладається з одним із його батьків або особою, яка є його законним представником.

Після укладення договору академічної мобільності ректор Одеської політехніки видає розпорядчий документ, в якому визначається мета, строк, умови (у тому числі фінансові) програми академічної мобільності українського учасника. Особа набуває статусу українського учасника з дати, визначеної в такому документі.

13. На період освітньої академічної мобільності українські учасники:

зберігають за собою місце навчання, право на призначення академічної та/або соціальної стипендії незалежно від наявності в партнерському договорі та/або договорі академічної мобільності положення щодо фінансової підтримки закладом-партнером у грошовій та/або безгрошовій формі та її обсягів; інше соціальне забезпечення відповідно до законодавства. Стипендіальне забезпечення під час та після завершення участі у програмі академічної мобільності здійснюється відповідно до законодавства;

мають право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін);

у частині освітньої та/або наукової академічної мобільності мають права та обов'язки здобувача освіти (наукового ступеня) закладу-партнера (крім фінансового (стипендіального та іншого соціального) забезпечення).

Відомості про українського учасника освітньої академічної мобільності вносяться до Єдиної державної електронної бази з питань освіти Одеською політехнікою, а в разі участі українського учасника освітньої академічної мобільності у внутрішній освітній академічній мобільності - також закладом-партнером як про учасника, що тимчасово допущений до занять.

У разі реалізації відповідно до законодавства українським учасником освітньої академічної мобільності права на академічну відпустку або перерву в навчанні до партнерського договору та договору про академічну мобільність за ініціативою українського закладу освіти (наукової установи) вносяться відповідні зміни.

14. На період академічної мобільності українські учасники - педагогічні, науково-педагогічні, наукові та інші працівники зберігають на строк до:

двох років - посаду за основним місцем роботи;

шести місяців - оплату праці за основним місцем роботи в розмірі середньої заробітної плати відповідно до законодавства, якщо підтримка у грошовій формі протягом усього строку участі у програмі академічної мобільності у закладі-партнері не передбачена або передбачена в розмірі, що на дату укладення договору про академічну мобільність є меншою за розмір середнього прожиткового мінімуму в країні перебування.

15. Іноземні учасники - здобувачі освіти (наукового ступеня) можуть бути зараховані до українського закладу-партнера на навчання за рахунок грантів або коштів фізичних (юридичних) осіб, у тому числі міжнародних організацій, або за рахунок власних надходжень українського закладу-партнера, або на умовах безоплатного навчання в разі взаємного обміну закладами-партнерами на безоплатній основі здобувачами освіти в разі, коли кількість таких іноземних учасників не перевищує кількості українських учасників і ця норма визначена партнерським договором.

Іноземні учасники в частині освітньої та/або наукової академічної мобільності мають права та обов'язки українських учасників (крім фінансового (стипендіального та іншого соціального) забезпечення).

Іноземний учасник, який в межах освітньої академічної мобільності відповідно до Закону України "Про вищу освіту" здобуває вищу освіту за узгодженими між закладами-партнерами освітніми програмами, що завершується отриманням спільного (подвійного) документа про вищу освіту, під час перебування в закладі-партнері може бути зарахований на навчання до українського закладу-партнера на умовах, визначених партнерським договором. Інформація про такого учасника вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Додаткові умови залучення Одеською політехнікою іноземних учасників можуть визначатися в партнерському договорі та/або договорі академічної мобільності.

16. Визнання результатів освітньої академічної мобільності українських учасників здійснюється на основі кредитів ЄКТС.

Зміст освітніх компонентів та обсяг навчального навантаження, виконаного учасником академічної мобільності в закладі-партнері, підтверджуються академічною довідкою або іншим аналогічним документом, виданим таким закладом згідно з партнерським договором.

Порівняння змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження, виконаного відповідно до договору академічної мобільності, здійснюється шляхом зіставлення результатів навчання, яких досягнуто в закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою (освітньо-професійною) програмою Одеської політехніки.

При цьому Одеська політехніка визначає кількість кредитів ЄКТС, за якими українського учасника атестовано в закладі-партнері і які будуть зараховані як результати навчання, заплановані освітньою (освітньо-професійною) програмою за постійним місцем навчання. Ці кредити ЄКТС надалі використовуються для встановлення факту виконання українським учасником кваліфікаційних вимог для здобуття певного освітнього (освітньо-наукового/освітньо-творчого, наукового) ступеня. У разі потреби результати навчання (бали, оцінки), виставлені закладом-партнером, переводяться в систему оцінювання Одеської політехніки. Визначені освітні компоненти визнаються в повному обсязі, а український учасник, щодо якого прийнято таке рішення, не повинен виконувати будь-яке інше додаткове навчальне навантаження за цими освітніми компонентами.

У разі невиконання українським учасником під час перебування в закладі-партнері умов, визначених у договорі академічної мобільності в частині опанування змісту освітніх компонентів та виконання обсягу навчального навантаження, такий учасник після повернення до Одеської політехніки в установленому порядку ліквідує академічну заборгованість до закінчення першого семестрового контролю після його повернення або проходить повторне навчання відповідного змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

17. Відповідальність за дотримання вимог законодавства під час виконання програми академічної мобільності, прав учасників академічної мобільності, прозорість під час і після її виконання, ефективне, раціональне та цільове використання коштів несе ректор університету.

Обов'язковою умовою є оприлюднення результатів відбору українських учасників, звіту про завершення ними виконання програми академічної мобільності та її результатів на офіційному веб-сайті Одеської політехніки.

18. Фінансування витрат Одеської політехніки, пов'язаних із виконанням програм академічної мобільності, може здійснюватися за рахунок:

грантів;

коштів, передбачених у державному (відповідному місцевому) бюджеті;

власних коштів українського закладу-партнера;

коштів іноземного закладу-партнера;

інших джерел, не заборонених законодавством.

Матеріальне забезпечення українських учасників у програмах міжнародної академічної мобільності відповідно до міжнародних договорів України на двосторонній основі або за рахунок сторони, що приймає, або за рахунок сторони, що направляє, крім вимог, визначених цим Порядком, здійснюється відповідно до вимог Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 1996 р. № 287 (Офіційний вісник України, 1996 р., № 8, ст. 249; 2017 р., № 31, ст. 943). В інших випадках фінансування витрат, які здійснює український учасник, включаючи оплату проїзду, проживання, добових, харчування, медичне забезпечення та страхування тощо, здійснюється за власні кошти такого учасника та/або інших фізичних (юридичних) осіб, якщо заклад-партнер не забезпечує здійснення зазначених витрат.

На українські заклади освіти (наукові установи) та учасників академічної мобільності не поширюється дія:

постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 2010 р. № 82 "Про норми відшкодування витрат, пов'язаних з направленням вихованців, учнів, студентів, курсантів,

слухачів, стажистів, клінічних ординаторів, аспірантів і докторантів для участі у заходах, що проводяться в Україні та за кордоном” (Офіційний вісник України, 2010 р., № 7, ст. 337);

Положення про навчання студентів та стажування (наукове стажування) аспірантів, ад’юнктів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 “Питання навчання студентів та стажування (наукового стажування) аспірантів, ад’юнктів і докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 28, ст. 1195).

Надання Одеською політехнікою українським учасникам організаційних, протокольно-інформаційних, консультаційних послуг, послуг з перекладу здійснюється безоплатно відповідно до законодавства.

19. МОН з метою врегулювання ситуацій, що виникають під час реалізації права на міжнародну та внутрішню академічну мобільність і не врегульовані цим Порядком, має право видавати накази в установленому законодавством порядку.

**Проректор з науково-педагогічної
роботи та міжнародних зв’язків**

Вячеслав ШОБИК